

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 117/15
Luxemburg, 6 octombrie 2015

Hotărârea în cauza C-362/14
Maximillian Schrems/Data Protection Commissioner

Curtea declară nevalidă decizia Comisiei prin care se constată că Statele Unite asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal transferate

Deși Curtea este singura competentă să constate nevaliditatea unui act al Uniunii, autoritățile naționale de supraveghere sesizate cu o plângere pot, chiar și în prezența unei decizii a Comisiei prin care se constată că o țară terță oferă un nivel adecvat de protecție a datelor personale, să analizeze dacă transferul datelor unei persoane către această țară respectă cerințele legislației Uniunii referitoare la protecția datelor menționate și să sesizeze instanțe naționale, în același mod ca persoana vizată, pentru ca acestea să efectueze o trimitere preliminară în vederea examinării validității respectivei decizii

Directiva privind prelucrarea datelor cu caracter personal¹ prevede că transferul unor asemenea date către o țară terță nu poate avea loc, în principiu, decât dacă țara terță în discuție asigură un nivel adecvat de protecție a acestor date. Tot potrivit directivei, Comisia poate constata că o țară terță asigură, în temeiul legislației interne sau al angajamentelor sale internaționale, un nivel de protecție adecvat. În sfârșit, directiva prevede că fiecare stat membru desemnează una sau mai multe autorități publice responsabile de supravegherea aplicării pe teritoriul său a dispozițiilor naționale adoptate în temeiul directivei („autoritățile naționale de supraveghere”).

Domnul Maximillian Schrems, cetățean austriac, utilizează Facebook din anul 2008. Ca și în cazul celorlalți utilizatori care au reședința în Uniune, datele furnizate Facebook de domnul Schrems sunt transferate, în tot sau în parte, de la filiala irlandeză a Facebook pe servere situate pe teritoriul Statelor Unite, unde fac obiectul unei prelucrări. Domnul Schrems a depus o plângere la autoritatea irlandeză de protecție a datelor, considerând că, având în vedere dezvăluirile făcute în anul 2013 de domnul Edward Snowden cu privire la activitățile serviciilor de informații ale Statelor Unite (în special National Security Agency sau „NSA”), dreptul și practicile din Statele Unite nu asigură o protecție suficientă a datelor transferate către această țară împotriva supravegherii de către autoritățile publice. Autoritatea irlandeză a respins plângerea, în special pentru motivul că, într-o decizie din 26 iulie 2000², Comisia a apreciat că, în cadrul sistemului denumit al „sferei de siguranță”³, Statele Unite asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal transferate.

Sesizată cu această cauză, High Court of Ireland (Înalta Curte de Justiție a Irlandei) solicită să se stabilească dacă decizia menționată a Comisiei are drept efect să împiedice o autoritate națională de supraveghere să investigheze o plângere în care se pretinde că o țară terță nu asigură un nivel de protecție adecvat și, dacă este cazul, să suspende transferul de date contestat.

¹ Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO L 281, p. 31, Ediție specială, 3/vol. 17, p. 10).

² Decizia 2000/520/CE a Comisiei din 26 iulie 2000 în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind caracterul adecvat al protecției oferite de principiile „sferei de siguranță” privind protecția vieții private și întrebările de bază aferente, publicate de Departamentul Comerțului al S.U.A. (JO 2000, L 215, p. 7, Ediție specială, 16/vol. 1, p. 64).

³ Regimul sferei de siguranță cuprinde o serie de principii referitoare la protecția datelor cu caracter personal la care întreprinderile americane pot subscrie în mod voluntar.

În hotărârea pronunțată azi, Curtea apreciază că **existența unei decizii a Comisiei** prin care se constată că o țară terță asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal transferate **nu poate anula și nici măcar reduce competențele de care dispun autoritățile naționale de supraveghere** în temeiul Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și al directivei. Curtea subliniază în această privință dreptul la protecția datelor cu caracter personal garantat de cartă, precum și misiunea cu care sunt investite autoritățile naționale de supraveghere în temeiul acestei carte.

Curtea consideră mai întâi că nicio dispoziție a directivei nu împiedică autoritățile naționale să supravegheze transferurile de date personale către țări terțe care au făcut obiectul unei decizii a Comisiei. Astfel, **chiar și în prezența unei decizii a Comisiei, autoritățile naționale de supraveghere** sesizate cu o plângere **trebuie să poată examina în condiții de independență deplină dacă transferul datelor unei persoane către o țară terță respectă cerințele impuse de directivă**. Cu toate acestea, Curtea amintește că este singura competentă să constate nevaliditatea unui act al Uniunii, cum ar fi o decizie a Comisiei. În consecință, atunci când o autoritate națională sau persoana care a sesizat autoritatea națională apreciază că o decizie a Comisiei este nevalidă, această autoritate sau această persoană trebuie să aibă posibilitatea de a sesiza instanțele naționale pentru ca, în cazul în care și acestea ar avea îndoieli cu privire la validitatea deciziei Comisiei, să poată trimite cauza la Curtea de Justiție. **Prin urmare, revine Curții în ultimă instanță sarcina de a decide dacă o decizie a Comisiei este validă sau nu este validă.**

Curtea verifică, așadar, validitatea Deciziei Comisiei din 26 iulie 2000. În această privință, Curtea amintește că Comisia era ținută să constate că Statele Unite asigură în mod efectiv, în temeiul legislației interne sau al angajamentelor lor internaționale, un nivel de protecție a drepturilor fundamentale în esență echivalent cu cel garantat în cadrul Uniunii în temeiul directivei interpretate în lumina cartei. Curtea arată că Comisia nu a realizat o asemenea constatare, ci s-a limitat să examineze sistemul sferei de siguranță.

Or, fără a fi nevoie să verifice dacă sistemul menționat asigură un nivel de protecție în esență echivalent cu cel garantat în cadrul Uniunii, Curtea arată că el este aplicabil numai întreprinderilor americane care subscriu la respectivul sistem, fără ca autoritățile publice din Statele Unite să fie ele însele supuse acestuia. În plus, cerințele privind securitatea națională, interesul public și respectarea legilor Statelor Unite prevalează asupra sistemului sferei de siguranță, astfel încât întreprinderile americane sunt obligate **să înlăture, fără nicio restricție, principiile de protecție prevăzute de acest sistem atunci când intră în conflict cu asemenea cerințe**. Sistemul american al sferei de siguranță face astfel posibile ingerințe ale autorităților publice americane în drepturile fundamentale ale persoanelor, decizia Comisiei necuprinzând nicio constatare nici în privința existenței, în Statele Unite, a unor norme destinate să limiteze aceste eventuale ingerințe, nici în privința existenței unei protecții juridice eficiente împotriva acestor ingerințe.

Curtea consideră că această analiză a sistemului este confirmată de două comunicări ale Comisiei⁴ din care reiese printre altele că autoritățile Statelor Unite puteau avea acces la date cu caracter personal transferate din statele membre către această țară și să le prelucreze într-un mod incompatibil, în special, cu scopurile transferului lor și care depășește ceea ce era strict necesar și proporțional cu protecția securității naționale. De asemenea, Comisia a constatat că nu existau, pentru persoanele respective, căi de drept administrative sau judiciare care să permită, în special, accesul la datele care le privesc și, dacă este cazul, obținerea rectificării sau ștergerii lor.

În ceea ce privește nivelul de protecție în esență echivalent cu libertățile și drepturile fundamentale garantate în cadrul Uniunii, Curtea constată că, **în dreptul Uniunii, o reglementare nu este limitată la strictul necesar în cazul în care autorizează în mod generalizat stocarea integralității datelor cu caracter personal ale tuturor persoanelor ale căror date sunt**

⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliul intitulată „Restabilirea încrederii în fluxurile de date dintre UE și SUA” [COM(2013) 846 final, 27 noiembrie 2013] și Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliul privind funcționarea sferei de siguranță din punctul de vedere al cetățenilor UE și al întreprinderilor stabilite în UE [COM(2013) 847 final, 27 noiembrie 2013].

transferate din Uniune către Statele Unite, **fără a se face vreo diferențiere, limitare sau excepție** în funcție de obiectivul urmărit și fără a se prevedea criterii obiective în vederea delimitării accesului autorităților publice la date și a utilizării lor ulterioare. Curtea adaugă că trebuie să se considere că o reglementare care le permite autorităților publice accesul în mod generalizat la conținutul comunicărilor electronice aduce **atingere substanței dreptului fundamental la respectarea vieții private**.

De asemenea, Curtea arată că o reglementare care nu prevede nicio posibilitate pentru justițiabil de a exercita căi legale pentru a avea acces la date cu caracter personal care îl privesc sau de a obține rectificarea sau ștergerea unor astfel de date aduce **atingere substanței dreptului fundamental la o protecție jurisdicțională efectivă**, o asemenea posibilitate fiind inerentă existenței unui **stat de drept**.

În sfârșit, Curtea constată că Decizia Comisiei din 26 iulie 2000 privează autoritățile naționale de supraveghere de competențele lor, în cazul în care o persoană pune în discuție compatibilitatea deciziei cu protecția vieții private și a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor. Curtea consideră că **Comisia nu avea competența de a restrânge astfel competențele autorităților naționale de supraveghere**.

Pentru toate aceste motive, Curtea declară Decizia Comisiei din 26 iulie 2000 **nevalidă. Această hotărâre are drept consecință faptul că autoritatea irlandeză de supraveghere este ținută să examineze cererea domnului Schrems cu toată diligența necesară și că îi revine acesteia sarcina de a decide, la finalizarea investigației sale, dacă, în temeiul directivei, trebuie să suspende transferul datelor utilizatorilor europeni al Facebook către Statele Unite pentru motivul că această țară nu oferă un nivel adecvat de protecție a datelor personale**.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106